

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK

Pasarét, 1979. április 26.
(csütörtök)

Cseri Kálmán

HOLTPONTON

Alapige: Neh 4,10

„És ezt mondta Júda: Fogytán van a teherhordók ereje, a törmelék pedig nagyon sok, és mi képtelenek vagyunk építeni a kőfalat.”

Imádkozzunk!

Urunk Jézus Krisztus, mi is sokszor rád bízunk már ügyünket, de bocsásd meg, hogy mindig újra visszavesszük. Szeretnénk, ha segítenél és megoldanád ügyeinket, és mégis olyan ritkán merjük egészen tereád bízni. Mi is be akarunk segíteni neked, mert csak akkor vagyunk nyugodtak, ha magunk vesszük kezünkbe a dolgainkat. Bocsásd meg nekünk ezt a kishitűségünket.

Szeretnénk újra elmondani kérésünket, hogy add, hogy most rád tudjuk bízni ügyünket. Azt is, ami most eszünkbe jut, ami éppen most nyomaszt, ami megoldatlan, vagy megoldhatatlannak tűnik. Amit már régen hordozunk, vagy ami éppen a napokban szakadt a nyakunkba. Bízunk rád a lelkünk ügyét is, üdvösségünket is egészen tereád szeretnénk bízni.

Reád szeretnénk bízni szeretteink ügyét, akár a közelünkben élnek, akár elérhetetlen távolban. Szeretnénk rád bízni ennek a csendes órának az ügyét is. Nélküled olyanok maradunk, mint most vagyunk. De a te csöndes, szelíd szavad más emberré tud minket formálni.

Formálj minket, te, aki meghaltál és feltámadtál azért, hogy új életben járjunk. Így bízunk rád az ügyünket, és nem szeretnénk visszavenni. A megoldást, az áldást, a szabadulást tőled várjuk. Add meg ezt jobban, mint ahogyan hinni és kérni tudjuk.

Ámen.

Igehirdetés

Előttünk van még több mint fele ennek a könyvnek, de mégis ennél az egy versnél ma este külön időzzünk el. Olyan sok gazdag lelki üzenet van benne. Kár

lenne felszínesen olvasnunk és továbblépünk. Ennek az igemagyarázatnak ezt a címet adnám: holtponton. A holtpont fizikai kifejezés is. Szoktuk használni a szót át-

vitt értelemben is. Holtpont a szó fizikai értelmében azt jelenti, amikor a változó irányú mozgásban bekövetkezik egy olyan pont, ahol a sebesség egy pillanatra nulla lesz és a mozgás irányt vált. A szó átvitt értelmében pedig holtpontnak nevezzük azt, amikor egy folyamatban elérkezik egy olyan szakasz, amikor az előrehaladás megakad. Nem megy tovább a dolog.

Néhány képet hadd mondjak, hogy egészen világos legyen, s ugyanarra gondoljunk mindnyájan. Mindnyájan láttunk már lendkereket, akár a kisgyermek lendkerekű autójáét, akár régi kukoricamorzsolóknak vagy gőzgépeknek a kerekét, ami többnyire egy nagy súlyú, általában öntöttvasból készült kerék, ami segít mozgásban tartani valamit. Amikor a meghajtó erőt kikapcsolják, akkor a lendkerék egy ideig még megy magától, egyre lassabban. S a végén elérkezik oda, hogy egy bizonyos pontja a tetején nem tud már túljutni. Egyre lassabban megy. Még átbillen, még egyszer, és utána megáll. S akkor egy ideig ide-oda forog, egyre lassabban, és a végén az egész megáll. Nos ez az a bizonyos holtpont, amin már nem tud átbillenni, mert már nincsen hajtóerő.

De ugyanígy mindenki tudja, hogy mi a holtpont, aki hosszabb távon futott, legalább gyermekkorában, ha a tornatanár megkergette az osztályt az udvaron. S az ember egy pillanatban eljutott oda, hogy már elég, hagyjuk abba, mert szúr az oldalamban, nem kapok levegőt, és minek ez az egész, öncélú, legyen vége. Aki ott leáll, az sose fut be a célba. Aki átlendül a holtponton és összeszedi maradék erejét, és erős akarattal azt mondja: én be akarok jutni akár szúr, akár nem szúr, az ismeri a beérkezésnek, célba jutásnak az örömét.

Egy-egy tárgyalás is sokszor a holtponthoz érkezik, amikor kifogynak az érvek, amikor már szalmacsépléssé válik az

egész. Amikor vagy valami új fordulatot kell neki adni és új erőt bevetni, vagy a legjobb abbahagyni és valamikor máskor folytatni. Nem jó dolog holtponthoz érkezni.

Akik ritkán kirándulnak, azok egy-egy kiránduláson tapasztalják ezt. Nem szoktak gyalogolni, emelkedőn menni. Fölmennek pár száz métert és azt mondják: borzasztó messze van még az a csúcs. Nem megyek oda fel. Aki túlteszi magát ezen a holtponton, fáradtságon, és összeszedi erejét, az ér oda, az előtt tárul ki az egész vidék. Lefelé jövet annak van mit mesélni azoknak, akik megvárták a hegy lábánál őket, mert eljutottak a holtponthoz és nem akartak átlendülni azon.

Ezekben az években nagyon sok gyülekezetben felújítják a templomot, parókiát, és ez szinte minden gyülekezetnek meghaladja anyagi erőit. S a legtöbb helyen csak úgy megy tovább, hogy amit lehet, maguk végeznek el a gyülekezet tagjai. Nos, ez általában több évig tartó gyűjtéssel és lelkesítéssel kezdődik. Aztán lelkesen munkához látnak. Néhány hónap múlva kiderül, hogy nem lehet azért minden szabad szombatot a templomtatarozással tölteni. Elfogy a tartalék pénz is, amit szívesen arra szántak a családok. És egy idő után nincs se pénz, se munkaerő, és nincs befejezve a munka. Ez a holtpont. S valahogy túl kell rajta jutni, mert ott marad félig tatarozva a templom. Nagyon sok lekipásztornak nyomasztó gondja ez, hogy a holtponton vagyunk.

És a gyülekezet lelki építése terén is tapasztaljuk ezt sokszor. Vannak Istentől elkészített szép nekiindulások, az erőfeszítésnek, a hűségnek a hősi korszakai. Aztán a megfáradásnak a lefelé zuhanó szakasza.

Nehémiásnak is át kellett itt élnie a holtpontot. Eddig ment a dolog, és mostantól kezdve nem megy. Bejelentik az em-

berek, hogy fogytán van ereje a teherhordóknak, a törmelék pedig nagyon sok, és mi képtelenek vagyunk építeni a kőfalat. Hát akkor mi lesz? Hát azért kezdték el a munkát, hogy fölépítsék a falat. S most bejelentik: képtelenek építeni a falat. És csakugyan nagyon sok a törmelék, és csakugyan kezdenek fáradni az emberek. Lám, állandó izgalomban kell dolgozniok, mert hol Szanballat üzen valamit, hol Tóbiás gyűjt sereget, amelyikkel éjszaka rajtuk akarnak ütni. Nem lehet nyugodt körülmények között dolgozni. Bejelentik, hogy nem megy tovább. Megvan a teljes jószándék, de nincs erő. Ezt meg kell érteni. Hát legyen Nehémiás belátással. Ő is csinálja, ő is átélte mindezt. Kár erőltetni, ami nem megy.

De Nehémiás nem azt nézte, hogy megy vagy nem megy, hanem azt nézte, hogy kinek a szavára kezdték el ezt a munkát. Neki jutott eszébe, hogy tatarozni kell Jeruzsálem falait? Nem. A nép lelkesedett és azt mondták, hogy csinálni kell? Nem. Úgy kellett erőt önteni beléjük, hogy jöjjenek és csinálják. Isten parancsa volt ez. Ez az ügy az Úr ügye. S Nehémiásnak ott volt az a bizonyosság, hogy reád bízom az ügyemet. Már csak azért is, mert a te ügyed. Előbb volt a te ügyed, aztán tetted az én ügyemmé. Nem én rántottalak bele, Uram, egy magánvállalkozásba. Te kényszerítettél engem a te vállalkozásodba. Hát akkor ennek valahogy be kell fejeződnie. Nehémiás is látta, hogy sok a törmelék és kevés az erő. És ha csak magukra néznek, így van, ahogy mondják: képtelenek vagyunk a falat építeni. Nemhogy felépíteni,— építeni, továbbépíteni is képtelenek vagyunk. De mégis tovább kell építeni. Ez volt Nehémiásban. Képtelenség, és tovább kell építeni. Miért? Mert az Úr szavára kezdtek hozzá.

És testvérek, akármilyen összefüggésben tapasztaljuk meg a holtpontnak keserveit, ha az az ügy, amelyik holtpontra jutott az életünkben, Isten ügye, az Ő szavára indult el, nem szabad abbahagyni. Akár az imaéletben tapasztalja valaki, hogy ezek nem imádságok, amiket mostanában mondok. Így legjobb, ha ki se nyitom a számat és el sem kezdek beszélni. Ez úgysem imádság. Akár az igeolvasásban jut el oda, hogy nem értem. Hónapok óta nem értem. Semmit nem mond, nem szóval meg, nincs üzenet. Csak azért is olvasni kell tovább! Akár a bűneivel való harcában jut el az ember oda, hogy hiába. Újra és újra azt követem el, amit már ötször megbántam az úrasztalánál. Hát ilyen szégyen nem lehet, hogy hatodszor is úgy menjek oda. Akár valakiért harcol az ember, tusakodik, imádkozik, könyörög érte, és az illető egyre mélyebbre zuhan. Nem szabad abbahagyni! Ezt a legutóbb, ha még emlékszünk rá, nagyon élesen hozta elénk az ige, itt a megelőző versekből, hogy a kísértő megengedi, hogy Isten gyermekei elkezdjenek valami jót, csak be ne fejezik. Valahol hagyják abba. Mérsékelt támogatással el kell sorvasztani azokat, amiket Isten kezdett el velünk. Valahol hagyjuk abba. Nehémiás is lássa be végre, hogy nem megy. Fenyeged az ellenség, elerőtlenedett az építőtársaság, csökken a lelkesedés. Legyen annyi józanság benne, hogy ennyien, ilyen körülmények között nem tudják fölépíteni a falat.

Nehémiásban is volt ennyi józanság. Ez kiderül majd a későbbi szövegből. De ugyanakkor a józanság mellett ott volt az ő hite is, amiről el lehet mondani azt, amit a Zsidókhoz írt levél Mózes hitéről mond, hogy mintha látta volna a láthatatlant, úgy indult el a pusztán át haza, atyái földjére. Nehémiás is, mintha látta volna már a fölépült Jeruzsálemet. Mert őt az Úr azért

küldte haza, hogy építse Jeruzsálem kőfalait. Valahogyan azoknak föl kell épülniük. Nem szabad abbahagyni. És nem hagyta abba, és Isten megáldotta őt és az egész társaságot. És felépült a fal.

A múltkor láttuk, hogy az ellenség a gúnynak és a fenyegetésnek a fegyvereit vetette be egyelőre. És ez is elég volt ahhoz, hogy megtorpanjon a nép és csökkenjen a lelkesedés. Most pedig azt veszi észre Nehémiás, hogy a kőfalon egy kis versikét mondogatnak többen is, és az így hangzik: „Fogytán van ereje a teherhordónak, a törmelék pedig túl sok, és mi képtelenek vagyunk építeni a kőfalat.” – Ez az ősi szövegben verses formában hangzik. Ez afféle kis mondóka volt, afféle maguk siratása. Talán kicsit maguk biztatása is, de sokkal inkább maguk siratása. Egy kicsit talán provokáció is volt, hogy: na mit szól hozzá, aki ezt hallja. Mindenki rábólintott. „Biz’ így van. Sok a törmelék, kevés az erő. Kár erőltetni az egészszet.”

Ebben a versben három dolgot figyelhetünk meg, és annak a lelki tartalmát is bontsuk ki, mert személyes hitéletünkre nézve is van annak üzenete.

1) Ki mondja Nehémiásnak ezt a szomorú megállapítást? Azt olvassuk itt, hogy Júda azt mondta. Én sose akarok okosabbnak látszani, mint az okos bibliafordítók, de itt azért hadd mondjam meg, hogy az ősi szövegben nem az volt, hogy a zsidók, hanem az, hogy Júda. És a többi nemzeti fordításban is az van. Nem tudom, hogy a régi Károlyi fordításban és az új fordításban is miért ez van, hogy a zsidók ezt mondták Nehémiásnak. Nem a zsidók úgy általában mondták, hanem Júda mondta. A Júda törzséből való építők. Utána néztem az eredeti szövegben, még csak nincs variáns sem, tehát nincs más lehetőség. Ez van ott: Júda — egyes számban — ezt mondta. A Júda törzséből való építők.

Melyik volt a Júda törzse? És miket tudunk az Írásból Júdáról? Amikor Jákób halni készült és a fiait megáldja, és próféciát mond róluk, Júdáról mondja a legszebbet, az egyik legszebbet. Miután az első hármat elmarasztalja — Imóz 49-ben olvashatjuk ezt — „Júda, téged magasztalnak atyádfiai, kezéd ellenségeidnek nyakán lesz és meghajolnak előtted a te testvéreid. Oroszlánkölyök Júda: Zsákmányt ejtvén, felmentél fiam! Lehevert, lenyugdott, mint a hím oroszán és mint a nőstény oroszán, ki veri fel őt? Nem múlik el Júdától a fejedelmi bot, sem a vezéri pálca térdei közül; míg eljő Síló, és a népek neki engednek.” Júda hős, Júda erős, Júdától sokat várnak, mert Júda sok áldást kapott. És most Júda jelenti be Nehémiásnak, hogy nem megy tovább a dolog. Sok a törmelék, kevés az erő. Képtelenek vagyunk a falat építeni. A legjobbak jelentik Nehémiásnak.

Belegondoltam, hogyha Szanballattól jött volna megint valami idéetlen fenyegetés, vagy ha a leggyöngébbek azt mondják, hogy értsd meg Nehémiás: nem megy. Remeg a kezünk, a lábunk, nem szoktunk hozzá, nem megy. Vagy ha az ötvösök, akikről olvastunk, azt mondták volna: csupa hólyag a finom kezünk, nem megy tovább,— mind meg lehet érteni. De az oroszánfiak, Júda fiai mondják be az unalmast, és azt mondják, hogy nem bírjuk tovább, képtelenek vagyunk. Micsoda fájdalmas döfés lehetett Nehémiásnak! Hát kire lehet akkor számítani, ha a legjobbakra, a legközelebb állókra, az áldás ígéreteit hordozókra nem lehet számítani? Akkor kiben bízson? Ki fog ott maradni mellette akkor, amikor a többiek már lemorzsolódnak, amikor a lelkesedés csökken?

És óh de sokszor kell ezt azoknak tapasztalniok, akik Isten országa építésén fáradoznak, hogy a legjobbak állnak félre.

A legközelebbi munkatársak fáradnak bele az imádságba. A hitben legkiválóbbak különböznek össze és jut szóhoz egyéni, emberi, óemberi indulat, makacsságok, bűnök, és nem hajlandók észrevenni, hogy emiatt az Isten országa építése szenved csorbát. Meg kell tanulnunk, hogy bizony ez így van. Így volt Jeruzsálem falain is, így van ma is, hogy sokszor a legjobbak, a harcosok krémje, Izráel elitje közli azt, hogy képtelenek vagyunk továbbépíteni. A Sátán legkomiszabb támadása mindig az, amikor belülről kezdi bomlasztani Isten népét és a legjobbak, az élharcosok, a leg-hűségesebb szolgák között támaszt valami egyenetlenséget, vagy éppen őket erőtlenné meg. Ha valami külső támadás jön, az sokszor még jót tesz Isten népének, mert még szorosabbra zárják soraikat, még jobban összeszedik erőiket. De ha belülről jön ilyen támadás, az a csüggedéshez vezet, és ember legyen a talpán az a Nehémiás, aki nem adja föl a harcot, nem mondja azt, hogy megyek vissza a perzsa király udvarába. Ott megbecsültek, kényelmes dolgom volt. Ha egyszer azok, akikért tenni akarok valamit, nem értik, hogy miről van szó, csináljanak, amit akarnak.

No, de Nehémiás nem mondja ezt, mert Nehémiás Isten embere volt, és tudta, hogy az Úr állította bele abba a szolgálatba. És ha egyedül maradt volna, talán akkor is folytatja tovább. De éppen, mivel az Úr állította oda, nem marad egyedül.

Az tehát az első: ki mondja! A legjobbak mondják. És ha a legjobbak mondanak ilyet, akkor nekünk mindig látnunk kell, hogy az az ördögtől van, a gonosztól van. Így kell azt kezelni, és így kell abból kiszabadulni.

2) Mi a panasz oka? Az, hogy túl sok a törmelék. Már pedig addig nem lehet új falat emelni, amíg a törmeléket el nem hordták. Túl sok a sít. Nabukodonozor se-

regei tökéletes munkát végeztek. Ott kőkövön nem maradt. És azóta eltelt hét évtized. Az erózió szétporlasztotta a köveket. Gaz nőtte be. Mindenféle ráakódott. Ki sem lehetett venni sok helyen a falnak a nyomvonalait. Már pedig az alapok a földben vannak. Az alapokat Nabukodonozor se tudta tönkretenni. Csak a felépítményt. Meg kell keresni az alapokat, lehordani a törmeléket, és a régi alapokra emelni az új falat. Na, ez volt az unalmas munka. Szerették volna már látni a munkájuk eredményét, hogy emelkednek a falak. És emelkedtek is azok itt-ott — olvassuk —, de előbb el kellett takarítani minden törmeléket. És ez fárasztó, ez nem látványos munka. És ez bizony sokszor kedvét veszi az embernek. De ha nem takarítják el, nem lehet masszív falat építeni.

Tegnap mondta el valaki, hogy sortatarozzák a házukat, és úgy mázolták be kívülről az ablakokat, hogy mindaz a por, vakolat meg friss malter, ami ráfröcskölődött, ott maradt, és így kenték le. Amikor lemosták az ablakot az állványok lebontása után, mind lejött az új festék a porral, malterrel együtt; természetesen, mert ehhez tapadt az új festék, nem a gitthez meg az ablak fájához. Ahonnan nem takarítják el a törmeléket, ott nem lehet rendes munkát végezni. És Nehémiás emberei ezt unták meg. A törmelék túl sok, a törmelék-hordók ereje fogy, képtelenek vagyunk építeni a falat.

A törmelékkal van baj mindig. És itt jó lenne, ha most ennek az igei tanításnak lelki üzenetét jól megértenénk. Mert a törmelékkal van bajunk nekünk is. Szeretnénk, ha épülnénk hitünkben, Krisztus-ismeretünkben, szeretetünkben, hogy gyümölcsök jelennének meg életünk fáján. De nincs az a fa, amelyik gyümölcsöt terem addig, amíg nem gyökerezett meg valahol. Először lefelé kell nőni. Először sta-

bilitásra van szükség. Egészséges gyökérezetre. Aztán majd jönnek a gyümölcsök később. Ezen a sorrenden nem lehet változtatni.

Szinte naponta fölismerek egy-egy újabb törmelékupacot az életemben. És hogy ha elfogadjuk Pálnak a képét, hogy a testünk a bennünk lakozó Szentlélek temploma, akkor itt is templomépítésről és templomkarbantartásról van szó. Tele van a lelki templomunk törmelékekkel, óemberünk sok nyomorúságával, ottfelejtett, megtúrt, letakart bűnökkel, göggel, értetlenséggel, fontoskodással, büszkeséggel, nehézségekkel, hitetlenséggel. És amíg ezeket mind ki nem tisztítjuk onnan, addig nem lehet igazán építeni és szépíteni a templomot. Sokszor párhuzamosan folyik ez a munka. Épül már valahol a fal, de itt-ott még törmelék is van. Ki kell takarítani mindenestül. Végezzük-e ezt a takarítást az életünkben? Engedjük-e, hogy Isten végezze ezt a takarítást? Nem vittünk-e oda egy-egy kis sitt-kupacot valami rejtkehely mögé, s így az megmarad?

Tudjuk-e egyáltalán, hogy mindannyian, kivétel nélkül, akik itt vagyunk, rászorulunk arra, hogy a törmelékektől megtisztítson minket Isten? Pál apostol többször is mondja ezt: vetkőzzétek le az óembert és öltözzétek föl az újat. Nem mondja, hogy vegyétek föl a tiszta ruhát a régire. Először le kell vetkőzni. Ott a föl-sorolásban láthatjuk, hogy mi minden van bennünk, amit ki kell vetni. És utána lehet felöltözni. Először a törmeléket lehor-dani, az alapokat egész tisztán látni. Ki az alap? „Más fundamentumot senki más nem vethet, mint amely vettetett, aki a Krisztus Jézus.” (1Kor 3,11.) Ő az alap. És hol látszik Ő az életünkben? Egészen odáig kell lemenni. Ő ragyogjon föl, és Őreá lehet építeni aztán. Lehet, hogy már régóta Ő a mi életünk fundamentuma. De csak

ha aranyat, ezüstöt és nem fát, szénát, pozdorját is építünk rá menetközben. Mert azok nem időtálló építmények. Azok előbb-utóbb összedőlnek és sitt lesz belőlük, törmelék lesz belőlük. Ki vele! Ki az életből mindennel, ami nem krisztusi, nem tőle való, nem az Isten országának az épülését jelenti. És akkor lehet igazán építeni. Bűnbánat, igazi bűnlátás nélkül nem lehet az új életben megerősödni.

Sokakat kísért a gyors építés. Maradhat minden úgy, nagyjából ellapátoljuk, híg cementtel lefröcsköljük és abba már jöhetnek bele az új kövek. Gyülekezetet is megpróbálnak így építeni emberek. Valami nagy programot, híres embert meghívunk. Gyors evangélizációk, látványos eredmények. S az alapozás? Bűnbánat nélkül nincs marandó építés!

Sokat dolgoztam fiatal koromban építkezésnél, s tudom, hogy a bontási anyagot, ha felhasználtuk új építkezésnél, meg kellett tisztítani. Rengeteget kopácsolunk régi téglákat kőműves kalapáccsal, hogy a száraz maltert leverjük róla. Nem szereték a kőművesek az ilyen téglákat, az új téglával jobban lehetett dolgozni. De, ha még felhasználja is az ember, meg kell tisztítani és sorba kell rakni, ugyanúgy, mintha új lenne, és úgy lehet beépíteni.

Nem érdemes a régi romokon építeni! Készek vagyunk-e arra, hogy átengedjük magunkat Isten Szentlelkének, tegyen mindent bűnné az életünkben, ami bűn. És ki vele! Akármilyen kedves, akármennyire megszoktuk, akármennyire nem nagy bűn állítólag. Akármennyire mindenki csinálja. Ha Ő azt mondta: ez sitt, ez törmelék, ez rom, ki vele! És Ő fog ott építeni valami csodálatosat, szépet. Nos, ebben nem szabad elfáradni. Nehémiás derék Júdabeli emberei ebbe fáradtak bele. Ki bír ennyi törmeléket? Hát ki bír annyi nyomorúsággal, ami az életünkben van? Jézus Krisz-

tusnak vére megtisztít minket minden bűntől, minden bűntől! Engedjük, hogy Ő megszabadítson és építsen valami jót!

3) Mi lesz most? Ha ez így igaz, és ezt mondogatjuk többen, először csak halkán, egymás között, aztán egyre hangosabban: „Fogytán van ereje a teherhordóknak. A törmelék meg túl sok, képtelenek vagyunk a falat építeni.” Hát mi lesz most? Marad az egész? vagy lelkesítő szöveget kell tartani? vagy utánpótlást kell kérni? új munkaerőket bevetni? Hírzárlatot elrendelni, hogy a fal túlsó oldalán ne hallják meg, hogy itt már bomlasztás történt?

Nagyon érdekes, hogy ezt egyre többen mondják, mégis építik tovább a falat. Valahogy nem mennek el, senki sem hagyja abba. És hogy később sem hagyja abba senki, azért Nehémiás is beszél velük. Fölállítja őket családonként, és ezt mondja: „Ne féljete ti az ellenségtől. A nagy és rettenetes Úrra gondoljatok, és harcoljatok testvéreitekért, fiaitokért, leányaitokért, feleségeitekért és házaikért. És amikor meghallották a mi ellenségeink, hogy mi megtudtuk az ő szándékaikat és az Isten semmivé tette az ő tanácsait, visszatértünk mindnyájan a kőfalhoz, ki-ki az ő munkájához.”

Pedig a törmelék továbbra is túl sok volt és a teherhordó ereje fogytán volt. És aki egy kicsit értett az építkezéshez, az megállapíthatta, hogy képtelenek vagyunk a falat fölépíteni. És mégis építették tovább. Ott maradtak és folytatták. Ez mutatta, hogy az Úr volt ennek az építésnek a vezetője. Ő nem engedte szétszéledni őket. Csüggedeztek az építők, de nem csüggedtek el egészen. Mint ahogy Pál apostol írja: „Szomorkodunk, de nem esünk kétségbe; üldöztetünk, de nem tudnak elfogni minket, taposnak rajtunk, de nem taposhatnak agyon.” (2Kor 4,8-9.) Csüggedünk, de nem csüggedünk el. Ettől Isten

az övéit megóvjá, ha egy kicsit is Őreá néznek, ha egy kicsit is hozzá kiáltanak. Csüggedt szívvel is. Az elcsüggedéstől, a kétségbeeséstől, attól megőriz. Így őrizte meg Nehémiást és munkatársait is. Nehémiás azt mondta, hogy ne a törmelékre nézzetek, ne a magatok erőtlenségére, ne a fenyegető ellenségre; a nagy és rettenetes Úrra gondoljatok.

Két igével hadd fejezzem be. Mi az, ami átsegíthet a holtponton? Ami új lendületet ad? És aminek nyomán csöndes csodák történhetnek életünkben?

Az egyik ige: „Megkerestem az Urat és meghallgatott engem, és minden félelmemből kimentett engem. Akik Őreá néznek, azok felvidulnak és arcuk meg nem pirul.” (Zsolt 34,5-6). Akik nem a törmelékkel nézik, nem a maguk erőtlenségét meg a fenyegető ellenséget, meg a többi egyre lazábban dolgozó munkatársat, hanem Őreá néznek, azok felvidulnak és arcuk meg nem pirul. Azok átlendülnek a holtponton, akármilyen nehezen is. És utána újra lendületbe jönnek. Őreá néznek.

A másik ige, a legtöbben könyv nélkül tudjuk: „Ő erőt ad a megfáradottnak, és az erőtlennek erejét megsokasítja. Mert elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is — (a Júdabeliek is) —, de akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak el, járnak és nem fáradnak el!” (Ézs 40,29-31).

Nem azt mondja, hogy akik az Úrban bíznak, azok soha nem lesznek erőtlenek, soha nem fáradnak el, nem csüggedeznek, hanem azt mondja: akik az Úrban bíznak, azoknak az erejük megújul. Miután elfogyott. S miután megállapították nagy józanul, hogy képtelenek vagyunk. Nos, akkor kell az Úrban bízni még jobban, mint azelőtt. Akkor erejük megújul, s mégis

csak felépülnek a falak, mert az Úr vállalkozása ez.

Az egyik tehát az, hogy az Úrra nézni, — akik Őreá néznek, nem a bajaikra és gondjaikra, egymásra. És az Úrban bízni, — akik Őbenne bíznak, azoknak az ereje megújul. Lehet, hogy igaz, hogy fogytán van az ereje a teherhordóknak és a törmelék túl sok, és képtelenek vagyunk építeni a falat. Ha mindezek ellenére mégis tovább építjük a falat, s ott maradunk, ahová az Úr állított és csináljuk, amivel Ő megbízott, menet közben kapunk új erőt. Mert Ő erőt ad a megfáradottnak és az erőtlenek erejét megsokasítja.

Mit tegyünk tehát? Ezt. Lehet, hogy jönnek holtpontok, lehet, hogy a legjobbak is magunkra hagynak, lehet, hogy csakugyan túl sok a törmelék. Őreá nézünk, Őbenne bízunk! És nem szabad

presztízskérdést csinálni abból, hogy mit mondtunk a megfáradás pillanatában. Ez nagyon fontos. Mert Júda férfiai nem mondják azt: Nehémiás, ne haragudj, igazad van, az Úr is erőt adott, de mi már kijelentettük, hogy képtelenség ezt építeni, ezért mi mégis csak hazamegyünk. Nem, szó sincs róla. Nehémiás sem mondja, hogy na ugye, azelőtt azt mondtátok, most meg mégis építitek. Ne bántsuk egymást azzal, hogy ki mit mondott. A fáradtság pillanataiban sokan olyat is mondanak, amit másképp nem mondanának. Hagyjuk. A múlté. Megbocsátjuk. A lényeg: új lendületet kapunk és újra csinálhatjuk együtt. Csak az képes arra, hogy nem csinál hiúsági kérdést, presztízskérdést, aki kész a bűnbánatra. Megint a bűnbánat. Ott épül föl a kőfal, ahol van bűnbánat!

Imádkozzunk!

Édesatyánk, ismersz minket, és tudod, hogy sokszor kiáltottunk már csüggedten. Talán olyan is volt, hogy annyira elcsüggedtünk, hogy még az imádságnak sem láttuk értelmét. Egyedül te tudod, hogy törmelék, rom van az életünkben. Álmaink romjai, vágyaink törmelékei. Sokféle bűnhalmaz ott éktelenkedik.

Könyörülj meg rajtunk. Erősíts meg minket, hogy ne hagyjuk abba a tisztogatást. És légy türelmes is hozzánk, és tisztíts meg minket minden bűntől, hogy épüljön a te országod az életünkben.

Adj nekünk új erőt, ha éppen most erőtlenek vagyunk és megfáradtunk. Taníts meg reád nézni és benned bízni. Sőt taníts meg minket arra is, hogy egymást tudjuk segíteni abban, hogy amikor a másik megfárad, akkor azt mondjuk: a nagy és rettenetes Úrra nézzél. Tereád mutatunk és így öntünk bizalmat egymásba. Így építed a gyülekezetünket is.

Őrizz meg minket attól, hogy a legjobbak megfáradjanak, vagy ha megfáradnak, ne tudjanak újra elindulni. Őrizz meg minket attól, hogy büszkeségből képtelenné váljunk a bűnbánatra. És azt a jó dolgot, amit elkezdted a személyes életünkben és a gyülekezetében, fejezd is be a Krisztus Jézus napjára.

Ámen.